

Objavljivanje rezultata istraživanja

Bojan Macan, Knjižnica Instituta Ruđer Bošković
Kolegij: Istraživanje, publikacije i odgovornost u znanosti

Sadržaj

- Izvori informacija
- Vrste radova
- Koraci u objavljivanju članka
- Otvoreni pristup znanstvenim informacijama

Izvori informacija

Podjela informacija po vrsti (T. Toth, 2002.):

- **Primarne (izvorne) informacije** - znanstvena i stručna djela u obliku članaka objavljenih u časopisima, knjigama, poglavljima knjiga; disertacije, literarna i muzička djela i sl.
- **Sekundarne (uputne) informacije** - katalozi, bibliografije, bibliografske baze podataka, bilteni prinova i sl.
- **Tercijarne (izvedene) informacije** - enciklopedije, rječnici, leksikoni, pregledni radovi (ako ne donose nove spoznaje), priručnici, udžbenici i sl.

Click to edit Master text styles

Second level

Third level

Fourth level

Fifth level

skraćivanje, sažimanje,
evidentiranje

PRIMARNE
(IZVORNE)
INFORMACIJE

Autori: nove
spoznaje, ideje,
doživljaji

konsolidacija, repakiranje,
sinteza kompaktiranje,
kondenzacija, integriranje,
evaluacija

KORISNICI,

SEKUNDARNE
(UPUTNE)
INFORMACIJE

skraćivanje, sažimanje,
evidentiranje

TERCIJARNE
(IZVEDENE)
INFORMACIJE

pretraživanje, selekcija

Dokumentalisti/info
stručnjaci/bibliotekari

Autori (stručnjaci)

Znanstveni radovi

- izvorni znanstveni rad (znanstveni članak)
- prethodno priopćenje
- pregledni rad
- monografija

Sastavni dijelovi znanstvenog članka

- Naslov
- Autori i njihove adrese
- Sažetak
- Ključne riječi
- Uvod – 5%
- Pregled literature – 15-20%
- Metodologija (materijali i metode) – 10-15%
- Rezultati – 20%
- Rasprava – 20%
- Zaključak – 5%
- Zahvale
- Popis literature
- Tablice, slike i eventualni dodaci

PRIMJER OBJAVLJENOG ČLANKA

3.4.20 Istraživanja, publikacije i
13. odgovornost u znanosti

Stručni radovi

- stručni članak
- stručni prikaz
- izvještaj
- knjiga i udžbenik
- recenzija

Visokoškolski i akademski radovi

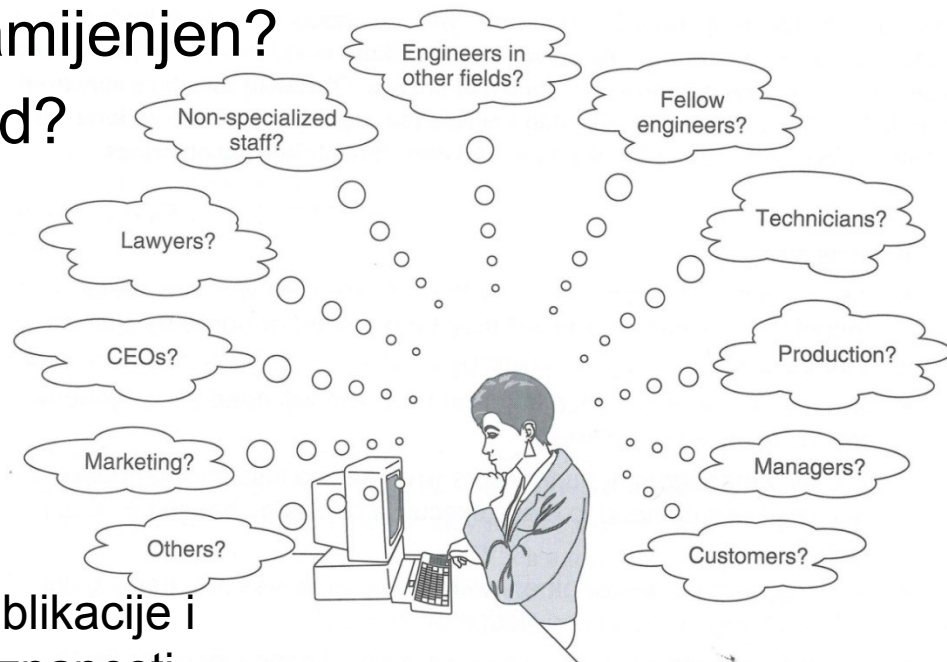
- protokol
- anotirana bibliografija
- esej (kratka rasprava)
- referat
- seminarski rad
- završni rad na preddiplomskom studiju
- diplomski rad
- završni rad na specijalističkom studiju
- doktorski rad (disertacija)

Prije početka pisanja

6 pitanja:

1. Što želim reći?
2. Treba li članak uopće napisati?
3. Jesam li što slično već objavio?
4. Koji je prikladan oblik za rad?
5. Kome je rad namijenjen?
6. Gdje objaviti rad?

Proces objavljivanja članka

1. odabir časopisa za publiciranje
  2. konzultiranje uputa za autore
  3. sastavljanje rukopisa
  4. pisanje pratećeg pisma uredniku
  5. slanje rukopisa u časopis
-
6. samoarhiviranje cjelovitog teksta rada u institucijski ili tematski repozitorij

1. Odabir časopisa za publiciranje

- a. **što se zahtijeva?** - proučiti *Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja* i ostale slične pravilnike/propise koji će krojiti vašu sudbinu
- b. **koji časopisi objavljuju radove iz mog područja?** - predmetno pretraživanje baza podataka (Web of Science (WoS), Scopus...)
- c. **jesu li ti časopisi vidljivi?** - provjeriti indeksiranost časopisa u relevantnim bazama podataka (Current Contents (CC), WoS, Scopus...)
- d. **jesu li ti časopisi utjecajni unutar područja?** - usporediti odabrane časopise s obzirom na različite kriterije prosudbe (metrički pokazatelji, vrijeme potrebno za recenziju i objavljivanje rada, postotak prihvaćenih radova i sl.)
- e. **odgovara li časopis radu koji sam napisao/la?** - uskladiti kvalitetu časopisa s kvalitetom vlastitog rada

2. Upute za autore

- tehničke upute kako treba izgledati članak (font, veličina fonta, razmak među redovima, duljiina naslova, sažetka, ključne riječi, duljina članka, grafički prikazi, način citiranja literature i dr.)
- upute za autore:
  - IEEE časopisi
  - Computer Communications (Elsevier)

3. Pisanje samog članka

- konzultirati upute autorima
- pronaći i proučiti relevantnu literaturu (voditi bilješke!)
- odabrati podatke istraživanja koji će ući u članak i odrediti način njihovog prikazivanja
- pisanje prve verzije rada
- sastaviti radni naslov i sažetak
- napraviti nacrt budućeg članka (natuknice, poglavlja, navesti glavne misli...)
- ne okolišati, fokusirano iznositi sadržaj
- logički slijed iznošenja i organiziranja sadržaja (hijerarhijski organizirani naslovi, podnaslovi, liste)

Tips & tricks

- pisati u 'jednom dahu', ne prekidati misao
- 'dorađivanje' teksta ostaviti za kasnije
- organizacija teksta, formatiranje dokumenta...
- uzeti u obzir za koga se članak piše
- točnost informacija
- jasnoća izražavanja
- citiranje drugih radova objavljenih u časopisu u koji se rukopis šalje na recenziju?!
- jezik i stil
  - IEEE (in partnership with SPi) profesional editing services
  - Proof Reading Services

4. Prateće pismo uredniku

- naslov članka, imena i prezimena svih autora, adrese i telefon autora za korespondenciju
- kratak sadržaj članka i njegova važnost za časopis
- izjava da su svi autori pročitali i odobrili zadnju verziju rukopisa
- izjava da rukopis nije nigdje objavljen, niti je poslan u neki drugi časopis
- eventualno predložiti recenzente

5. Slanje rukopisa u časopis

- autor zadužen za korespodenciju
- preko e-pošte ili online sustava za zaprimanje članaka
- provjeriti je li rukopis usklađen s uputama za autore
- slike se najčešće šalju odvojeno od tekta rukopisa
- nalovna stranica rukopisa s podacima o autorima, naslovu, sažetkom, ključnim riječima i dr. se najčešće šalje odvojeno od teksta rukopisa
- izjava da rukopis nije nigdje objavljen, niti je poslan u neki drugi časopis
- komunikacija s uredništvom sve do krajnje odluke o prihvatanju/odbijanju rada

- Click to edit Master text styles

- Second level

Second level

Third level

Fourth level

Fifth level

① BASICALLY,
SCIENTISTS GIVE
US THEIR WORK
FOR FREE...

② ...THEN WE HAVE
VOLUNTEER SCIENTISTS
REVIEW IT FOR US
FOR FREE...

③ ...THEN WE BUNDLE IT
ALL UP AND SELL IT
BACK TO THEM FOR
A PROFIT.

6. Samoarhiviranje cjelovitih tekstova radova

Otvoreni pristup znanstvenim informacijama (Open Access, OA)

- otvoreni, slobodni, besplatni pristup recenziranim znanstvenim informacijama na internetu
- 2 glavna puta otvorenog pristupa:
  - **ZELENI put OA** – samoarhiviranje i izgradnja mreže institucionalnih ili predmetnih repozitorija znanstvenih radova
  - **ZLATNI put OA** – publiciranje radova u časopisima koji su dostupni u otvorenom pristupu

Zeleni put OA

- Otvoreno dostupni repozitoriji
  - tematski repozitoriji
  - institucijski repozitoriji
  - repozitoriji podataka istraživanja
  - repozitoriji znanstvene literature
  - repozitoriji administrativnih podataka
  - repozitoriji softvera, softverskih kodova i sl.
- obično se temelje na samoarhiviranju radova od strane znanstvenika
- obično ih administriraju knjižnice
- pojedini radovi mogu imati zabranu pristupa cjelovitom tekstu na određeno razdoblje ('embargo')

Samoarhiviranje znanstvenih radova

- autor sam arhivira vlastiti rad:
  - samoarhiviranje na vlastitim mrežnim stranicama znanstvenika (npr.: dr. sc. Mislav Grgić)
  - samoarhiviranje u institucijskom repozitoriju
    - ☾ Repozitorij Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
    - ☾ FULIR - Repozitorij cjelovitih tekstova Instituta Ruđer Bošković
    - ☾ Repozitorij Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu
  - samoarhiviranje u Hrvatskoj znanstvenoj bibliografiji – CROSB
  - samoarhiviranje u predmetnom repozitoriju – npr.: arXiv
- potrebno provjeriti koja verzija rada i pod kojim uvjetima se smije samoarhivirati: Sherpa/Romeo
  - pre-print
  - post-print
  - izdavačev PDF

Zlatni put OA

Otvoreno dostupni časopisi - nude pristup cjelovitim radovima na mreži, a za to ne naplaćuje ni čitateljima (naplaćivanje pretplate), ni njihovim institucijama (naplaćivanje 'troškova objavljivanja')

Zlatni OA časopisi

- [Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske – Hrčak](#)
- [Directory of Open Access Journals – DOAJ](#)

'Predatorski' časopisi

- [popis OA izdavača – potencijalnih 'predatora' i kriterija](#)

Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu

Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu

1. Otvoreni pristup je javni interes
2. Znanstvene informacije jesu nacionalno blago
3. Rezultati javno financiranih znanstvenih istraživanja trebaju biti u otvorenom pristupu
4. Poseban značaj imaju informacije povezane s Hrvatskom
5. Postupci vrednovanja u znanosti ne smiju biti prepreka otvorenom pristupu
6. Nužni su novi modeli licenciranja pristupa informacijama
7. Informacije se pohranjuju i čuvaju trajno
8. Nacionalna infrastruktura otvorenog pristupa treba biti održiva

PODRŽITE JU I VI!

Koliko je radova dostupno u OA?

- slobodno dostupni radovi na mrežnim stranicama izdavača = **zlatni OA** = **8.5%**
- dodatni radovi dostupni su kroz institucijske repozitorije i mrežne stranice autora i ustanova = **zeleni OA** = **11.9%**

20.4 % godišnjeg znanstvenog outputa je besplatno dostupno

Literatura

- Gačić, M. Pisanje znanstvenih i stručnih radova. Zagreb : Školska knjiga, 2012.
- Zelenika, R. Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela. 4. izd. Rijeka : Ekonomski fakultet u Rijeci, 2000.
- Silobrčić, V. Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo. 3., dopunjeno izd. Zagreb : Medicinska naklada, 1994.
- Uvod u znanstveni rad u medicini / uredio Matko Marušić. Zagreb : Medicinska naklada, 2008.
- Beer, D. and McMurrey, D. A guide to writing as an engineer. 2nd ed. John Wiley & Sons, Inc., cop. 2005.